

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
 Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту
 Кафедра фізичної терапії та біокінезіології

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з науково-методичної
 та навчальної роботи
 О.Б. Жильцов
 «_____» _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фізична терапія в педіатрії

Для студентів

Спеціальності: 227 - Фізична терапія, ерготерапія
 Освітнього рівня: другий (магістерський)
 Освітньої програми: Фізична терапія

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
 Ідентифікаційний код 02136554
 Начальник відділу
 моніторингу якості освіти

Програма № 2931/19
 (підпис) _____ (прізвище, ініціали)
 «_____» _____ 2019 р.

Київ – 2019

Розробники:

Погребняк Ю.М., старший викладач кафедри фізичної терапії та біокінезіології;
Савченко В.М., доктор медичних наук, професор, зав. кафедри, кафедра фізичної
терапії та біокінезіології.

Викладачі:

Погребняк Ю.М., старший викладач кафедри фізичної терапії та біокінезіології;
Тимчик О.В., доцент кафедри фізичної терапії та біокінезіології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії
та біокінезіології

Протокол від 03.04.2019 р. № 5
Завідувач кафедри (В.М.Савченко)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової)
програми (керівником проектної групи) «Фізична терапія»
03.04.2019 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) (В.М. Савченко)
(підпис)

Робочу програму перевірено

03.04.2019 р.
Заступник директора/декана (О.С. Комоцька)
(підпис)

Пролонговано :

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол №_____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол №_____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол №_____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол №_____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол №_____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4 /120	
Курс	5	
Семестр	10	
Кількість модулів	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	40	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	42	
Форма семестрового контролю	Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування цілісного уявлення, системи спеціальних знань з фізичної терапії в педіатрії і умінь щодо організації та проведення реабілітаційних заходів при різноманітних захворюваннях в дитячому віці.

Завдання дисципліни:

1. (ЗК-1) Сформувати здатність виявляти, формулювати і вирішувати професійні проблеми, генерувати нові ідеї для вирішення клінічних, наукових та освітніх завдань, застосовати у практичній діяльності базові знання, клінічне та рефлексивне мислення.

2. (ЗК-3) Сформувати здатність ефективно працювати автономно та у складі команди, проявляти наполегливість та відповідальність щодо поставлених завдань і обов'язків.

3. (ЗК-6) Сформувати здатність обирати методи діяльності з позиції їх релевантності, валідності, надійності та планувати технології їх реалізації.

4. (СК-2) Сформувати здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування.

5. (СК-3) Сформувати здатність проводити оперативний та поточний контроль стану пацієнта/клієнта, обстежувати та визначати функціональний стан, рівень фізичного розвитку, рухові та інші порушення осіб різного віку, нозологічних та професійних груп відповідними засобами та методами.

6. (СК-4) Сформувати здатність проводити фізичну терапію осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

7. (СК-5) Сформувати здатність визначати оптимальний рівень та пристосовувати терапевтичні навантаження до фізичного стану пацієнта/клієнта, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності функціональним потребам і результатам обстеження.

8. (СК-6) Сформувати здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії.

9. Надати знання про засоби фізичної терапії при захворюваннях дітей, механізми їх лікувальної дії, принципи складання реабілітаційних програм при різних захворюваннях та в залежності від віку дитини.

10. Сформувати здатність розробляти пацієнт-центричний план фізичної терапії дитини, її батьками, членами мультидисциплінарної команди та іншими залученими сторонами при різних захворюваннях дітей.

3. Результати навчання за дисципліною

1. (ПР-2) Демонструвати здатність проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями.

2. (ПР-3) Демонструвати здатність знаходити, вибирати, оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.

3. (ПР-4) Демонструвати уміння виконувати обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп, використовуючи відповідний інструментарій.

4. (ПР-5) Демонструвати уміння формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії.

5. (ПР-6) Демонструвати уміння реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії відповідно до фізичного стану пацієнта/клієнта, результатів обстеження, наявних ресурсів і оточення.

6. (ПР-7) Демонструвати уміння здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програм фізичної терапії.

7. (ПР-8) Демонструвати уміння коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.

8. (ПР-10) Демонструвати вміння проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

9. (ПР-11) Демонструвати вміння прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології.

10. (ПР-12) Постійно дотримуватись безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта/клієнта.

11. (ПР-13) Демонструвати вміння проводити самостійну практичну діяльність за фахом.

12. Знати засоби фізичної реабілітації, механізми лікувальної дії, принципи складання реабілітаційних програм при різних захворюваннях та в залежності від віку дитини.

13. Вміти розробляти пацієнт-центричний план фізичної терапії дитини, її батьками, членами мультидисциплінарної команди та іншими залученими сторонами при різних захворюваннях дітей.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Особливості фізичної терапії дітей							
Тема 1. Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди.	4	2		2			
Тема 2. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в педіатрії.	4	2		2			
Тема 3. Особливості фізичної терапії дітей у різні вікові періоди.	2			2			
Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди.	5						5
Особливості застосування засобів фізичної терапії в педіатрії.	5						5
Модульний контроль	2						

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Разом	22	4		6			10
Змістовий модуль 2. Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку							
Тема 3. Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку.	4	2					2
Тема 4. Фізична терапія при пупковій грижі.	4			2			2
Тема 5. Фізична терапія при вродженій клишоногості.	4			2			2
Тема 6. Особливості фізичної терапії при вродженому вивиху стегна.	4			2			2
Тема 7. Засоби фізичної терапії при вродженій м'язовій кривошії.	4			2			2
Модульний контроль	2						
Разом	22	2		8			10
Змістовий модуль 3. Фізична терапія дітей при захворюваннях нервової системи							
Тема 8. Фізична терапія дітей при дитячому церебральному паралічі (ДЦП).	2	2					
Тема 9. Загальні основи фізичної терапії при ДЦП.	2			2			
Тема 10. Особливості складання програми фізичної терапії при ДЦП.	2			2			
Фізична терапія при міопатії у дітей.	2						2
Особливості фізичної терапії при поліомієліті. Застосування ЛФК при поліомієліті.	2						2
Особливості фізичної терапії родовому паралічу (Дюшена-Ерба). Застосування ЛФК при родовому паралічу (Дюшена-Ерба).	2						2
Модульний контроль	2						
Разом	19	2		4			6
Змістовий модуль 4. Фізична терапія дітей з захворюваннями опорно-рухового апарату							
Тема 11. Фізична терапія дітей при порушенні постави та сколіозах.	2	2					

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Тема 12. Застосування засобів фізичної терапії при порушеннях постави у дітей.	2			2			2
Тема 13. Застосування засобів фізичної терапії при сколіозах у дітей.	2			2			2
Тема 14. Фізична терапія при черепно-мозковій травмі у дітей.	2			2			
Тема 15. Програми фізичної терапії при черепно-мозковій травмі у дітей залежно від ступеня тяжкості.	2			2			2
Тема 16. Фізична терапія при плоскостопості.	2			2			2
Тема 17. Фізична терапія при рахіті.	2			2			2
Особливості фізичної терапії при остеохондрозі у дітей.	2						2
Фізична терапія при воронкоподібній грудній клітці.	2						2
Фізична терапія при дисплазії сполучної тканини у дітей.	4						2
Модульний контроль	2						
Разом	24	2		12			16
Підготовка та проходження контрольних заходів (семестровий контроль)	30						
Усього	120	10	-	30	-	-	42

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості фізичної терапії дітей

Лекція 1. Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди.

Основні питання / ключові слова: Періодизація дитячого віку. Особливості розвитку рухових навичок.

Лекція 2. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в педіатрії.

Основні питання / ключові слова: Обґрунтування застосування з відновлювальною і профілактичною метою фізичних вправ, лікувального масажу, фізіотерапії, механотерапії в педіатрії.

Практичне заняття 1. Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди.

Основні питання / ключові слова: Періодизація дитячого віку. Особливості розвитку рухових навичок.

Рекомендована література:

1. Сміян І.С. Лекції з педіатрії. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. – 768 с.
2. Педіатрія / За ред. О.В.Тяжкої. – 3 вид. – Вінниця: «Нова Книга», 2009. – 1136 с.
3. Майданник В.Г. Педиатрия. Учебник (2-е издание, испр. и доп.). – Харьков: Фолио, 2002. – 1125 с.
4. Педіатрія: національний підручник: у 2-х т. /За ред. професора В.В. Бережного. - К., 2013. – 1024 с.

Практичне заняття 2. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в педіатрії.

Основні питання / ключові слова: Обґрунтування застосування з відновлювальною і профілактичною метою фізичних вправ, лікувального масажу, фізіотерапії, механотерапії в педіатрії.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухин. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с..
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.
3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.

Практичне заняття 3. Особливості фізичної терапії дітей у різні вікові періоди.

Основні питання / ключові слова: Мета, завдання фізичної терапії у різні вікові періоди. Характеристика засобів і методів фізичної терапії.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухин. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с.
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.
3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.

Змістовий модуль 2. Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку

Лекція 3. Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку.

Основні питання / ключові слова: Вроджені вади розвитку. Особливості фізичної терапії при різних вроджених вадах розвитку.

Практичне заняття 4. Фізична терапія при пупковій грижі.

Основні питання / ключові слова: Пупкова грижа у дітей. Особливості фізичної терапії при пупковій грижі у дітей.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухин. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с.
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.
3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.

Практичне заняття 5. Фізична терапія при вродженій клишоногості.

Основні питання / ключові слова: Вроджена клишоногість. Особливості фізичної терапії при вродженій клишоногості.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухин. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с.
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.
3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.

Практичне заняття 6. Особливості фізичної терапії при вродженому вивиху стегна.

Основні питання / ключові слова: Вроджений вивих стегна. Фізична терапія при вродженому вивиху стегна за періодами і руховими режимами.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухин. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с.
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.
3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.

Практичне заняття 7. Засоби фізичної терапії при вродженій м'язовій кривошії.

Основні питання / ключові слова: Вроджена м'язова кривошия. Засоби та методи фізичної терапії при вродженій м'язовій кривошії.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухин. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с.
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.

3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.

Змістовий модуль 3. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи у дітей

Лекція 4. Фізична терапія дітей при ДЦП

Основні питання / ключові слова: Захворювання органів дихання. Їх етіологія, патогенез, клінічні прояви. Методика застосування засобів і методів фізичної терапії хворих із захворюваннями органів дихання.

Практичне заняття 8. Загальні основи фізичної терапії при ДЦП

Основні питання / ключові слова: Обґрунтування застосування з відновлювальною і профілактичною метою фізичних вправ, лікувального масажу, фізіотерапії при ДЦП.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с.
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.
3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.

Практичне заняття 9. Особливості складання програми фізичної терапії при ДЦП.

Основні питання / ключові слова: Мета, завдання фізичної терапії при ДЦП. Характеристика засобів і методів фізичної реабілітації, що застосовують при ДЦП.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухин. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с.
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.
3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.

Змістовий модуль 4. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату у дітей

Лекція 5. Фізична терапія дітей при порушенні постави та сколіозах.

Основні питання / ключові слова: Види порушень постави. Види сколіозів. Їх етіологія, патогенез, клінічні прояви. Засоби і методи фізичної терапії порушенні постави та сколіозах.

Практичне заняття 10. Застосування засобів фізичної терапії при порушеннях постави у дітей.

Основні питання / ключові слова: Порушення постави у дітей. Обґрунтування застосування з відновлювальною і профілактичною метою фізичних вправ, лікувального масажу, фізіотерапії при порушеннях постави.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухин. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с.
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.
3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.
8. Кашин А. Д. Сколиоз и нарушение осанки: Лечебная физкультура в системе медицинской реабилитации / А. Д. Кашин. – Минск : НМЦентр, 2000. – 240 с.

Практичне заняття 11. Застосування засобів фізичної терапії при сколіозах у дітей.

Основні питання / ключові слова: Сколіози у дітей. Мета, завдання фізичної терапії при сколіозах. Характеристика засобів і методів фізичної терапії. Особливості застосування.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с.
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.
3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.
8. Кашин А. Д. Сколиоз и нарушение осанки: Лечебная физкультура в системе медицинской реабилитации / А. Д. Кашин. – Минск : НМЦентр, 2000. – 240 с.

Практичне заняття 12. Фізична терапія при черепно-мозковій травмі у дітей.

Основні питання / ключові слова: Черепно-мозкова травма. Етіологія, патогенез, клінічні прояви. Засоби фізичної терапії, характеристика, методика їх застосування при черепно-мозковій травмі у дітей.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с.
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.
3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.

8. Древинг Е.Ф. Травматология. Методика занятий ЛФК. - М. Медицина, 2002. – 224 с.

Практичне заняття 13. Програми фізичної терапії при черепно-мозковій травмі у дітей залежно від ступеня тяжкості.

Основні питання / ключові слова: Ступені тяжкості черепно-мозкової травми у дітей. Особливості використання засобів фізичної терапії у дітей.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с.
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.
3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.
8. Древинг Е.Ф. Травматология. Методика занятий ЛФК. - М. Медицина, 2002. – 224 с.

Практичне заняття 14. Фізична терапія при плоскостопості.

Основні питання / ключові слова: Плоскостопість у дітей. Мета, завдання фізичної терапії при плоскостопості. Характеристика засобів і методів фізичної терапії. Особливості застосування.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с.
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.
3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.

Практичне заняття 15. Фізична терапія при рахіті.

Основні питання / ключові слова: Рахіт. Етіологія, патогенез, клінічні прояви. Засоби фізичної терапії, характеристика, методика їх застосування при рахіті.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с.
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.
3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	1	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських									
Відвідування практичних занять	1	3	3	4	4	2	2	6	6
Робота на семінарському занятті									
Робота на практичному занятті	10	3	30	4	40	2	20	6	60
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)									
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	3	1	7

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ									
Разом			65		75		51		99
Максимальна кількість балів: 290									
Розрахунок коефіцієнта: $290 / 60 = 4,83$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1. Особливості фізичної терапії дітей (10 год.)		
Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди. Особливості застосування засобів фізичної терапії в педіатрії.	Поточний	5
Змістовий модуль 2. Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку (10 год.)		
Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку. Фізична терапія при пупкової грижі. Фізична терапія при вродженій клишоногості. Особливості фізичної терапії при вродженому вивиху стегна. Засоби фізичної терапії при вродженій м'язовій кривошії.	Поточний	5
Змістовий модуль 3. Фізична терапія дітей при захворюваннях нервової системи (8 год.)		

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
ФР при міопатії у дітей. Особливості фізичної терапії при поліомієліті. Застосування ЛФК при поліомієліті. Особливості фізичної терапії родовому паралічу (Дюшена-Ерба). Застосування ЛФК при родовому паралічу (Дюшена-Ерба).	Поточний	3
Змістовий модуль 4. Фізична терапія дітей з захворюваннями опорно-рухового апарату (12 год.)		
Застосування засобів фізичної терапії при порушеннях постави у дітей. Застосування засобів фізичної терапії при сколіозах у дітей. Фізична терапія при плоскостопості. Фізична терапія при рахіті. Особливості фізичної терапії при остеохондрозі у дітей. Фізична терапія при воронкоподібній грудній клітці. Фізична терапія при дисплазії сполучної тканини у дітей.	Поточний	7
Всього: 42 години		20

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання
Форма контролю — модульне письмове тестування.

Критерії оцінювання модульного письмове тестування:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	24 - 25
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	21 - 23

Оцінка	Кількість балів
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	18 – 20
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	13 – 17
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	10 -13
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	6 – 9
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-5

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
Форма контролю — екзамен.

Умови допуску — 35 і більше балів.

Критерії оцінювання підсумкового письмового тестування:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	36 – 40
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	31 – 35
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	21 – 30
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	16-20
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	11-15
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	6-10

Оцінка	Кількість балів
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-5

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Обґрунтуйте клініко-фізіологічне застосування фізичних вправ у педіатрії
2. Охарактеризуйте плоскостопість: загальна характеристика захворювання, фізична терапія
3. Охарактеризуйте вікову періодизацію дитячого віку
4. Опишіть рефлекси новонароджених
5. Опишіть етіологію, клініку, патогенез вродженого вивиху стегна
6. Охарактеризуйте періоди фізичної терапії вродженого вивиху стегна.
7. Надайте визначення вродженої м'язової кривошиї – визначення поняття, етіологія, клініка. Лікувальні рухові режими та засоби фізичної терапії на клінічному та постклінічному етапах реабілітації
8. Охарактеризуйте фізичну реабілітацію при вродженій м'язовій кривошиї
9. Обґрунтуйте клініко-фізіологічне застосування фізичних вправ при ДЦП.
10. Дайте визначення ДЦП: поняття, патогенез, класифікація, епідеміологія
11. Охарактеризуйте форми ДЦП
12. Охарактеризуйте засоби фізичної терапії при ДЦП
13. Фізична терапія при міопатії у дітей
14. Задачі, засоби, форми та методи ЛФК при поліомієліті
15. Особливості фізичної терапії при остеохондрозі у дітей
16. Охарактеризуйте задачі, засоби, форми та методи ЛФК при родовому паралічу (Дюшена-Ерба)
17. Охарактеризуйте воронкоподібну деформацію грудної клітки: загальна характеристика захворювання, фізична терапія.
18. Опишіть ступені тяжкості вродженого вивиху стегна
19. Опишіть лікування положенням при вродженому вивиху стегна
20. Охарактеризуйте особливості фізичної терапії при консервативному лікуванні вродженого вивиху стегна
21. Охарактеризуйте особливості фізичної терапії при оперативному лікуванні вродженого вивиху стегна
22. Опишіть періоди відновного лікування при ДЦП
23. Охарактеризуйте засоби фізичної терапії при ДЦП.
24. Охарактеризуйте завдання ЛФК при ДЦП
25. Охарактеризуйте види фізичних вправ, які використовуються у комплексі лікувальної гімнастики при ДЦП
26. Охарактеризуйте методики і системи, які розроблені для терапії ДЦП

27. Надайте визначання сколіозу: поняття, причини виникнення, клінічні прояви
28. Опишіть фізичну терапію при вродженій косолапості у дітей
29. Опишіть фізичну терапію при пупочній грижі у дітей
30. Надайте характеристику порушень постави: поняття, класифікація, завдання, засоби, форми та методи фізичної реабілітації
31. Опишіть фізичну реабілітацію при дисплазії сполучної тканини у дітей
32. Обґрунтуйте клініко-фізіологічне застосування фізичних вправ при ДЦП.
33. Обґрунтуйте клініко-фізіологічне застосування фізичних вправ при порушенні постави
34. Надайте характеристику фізичній терапії при сколіозі
35. Надайте характеристику фізичній терапії при порушенні постави
36. Охарактеризуйте види фізичних вправ при сколіозі
37. Опишіть періоди фізичної терапії при черепно-мозковій травмі у дітей
38. Надайте характеристику фізичної терапії при черепно-мозковій травмі у дітей
39. Охарактеризуйте особливості фізичної терапії при консервативному лікуванні вродженої м'язової кривоший
40. Охарактеризуйте особливості фізичної терапії при оперативному лікуванні вродженої м'язової кривоший
41. Охарактеризуйте ступені тяжкості черепно-мозковій травмі
42. Надайте характеристику черепно-мозковій травмі
43. Охарактеризуйте програму фізичної терапії дітей зі сколіозом
44. Охарактеризуйте основні методичні принципи та методику процедури коригуючої гімнастики при сколіозі
45. Опишіть особливості масажу при сколіозі
46. Ортопедичний режим для дітей, хворих сколіозом.
47. Надайте характеристику завдань та методиці лікувального плавання та фізичних вправ у воді при сколіозі.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	90-100
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	82-89
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	75-81

Оцінка	Кількість балів
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	69-74
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	60-68
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	35-59
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-34

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом - 120 год.: лекції - 10 год., практ. заняття - 30 год., самостійна робота - 42 год., модульн. контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год, екзамен – 2 год.

Модулі	ЗМ 1. Особливості фізичної терапії дітей (65 бали)		
Лекції	1		2
Теми лекцій	Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди		Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в педіатрії
Лекції, відвід. (бали)	1		1
Практичні заняття	1	2	3
Теми практичних занять	Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди	Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в педіатрії	Особливості фізичної терапії дітей у різні вікові періоди
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1	10+1
Самост. роб, (бали)	5		
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота №1 (25 балів)		
Підсум. контроль			

Модулі	ЗМ 2. Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку. (75 балів)			
Лекції	3			
Теми лекцій	Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку			
Лекції, відвід. (бали)	1			
Практичні заняття	4	5	6	7
Теми практичних занять	Фізична терапія при пупочній грижі	Фізична терапія при вродженій косолапості	Особливості фізичної терапії при вродженому вивиху стегна	Засоби фізичної терапії при вродженій м'язовій кривошії
Робота на практич. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1	10+1	10+1
Самост. роб, (бали)	5			
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 2 (25 балів)			
Підсум. контроль				

Модулі	ЗМ 3. Фізична терапія дітей при захворюваннях нервової системи. (51 балів)	
Лекції	4	
Теми лекцій	Фізична терапія дітей при дитячому церебральному паралічі (ДЦП)	
Лекції, відвід. (бали)	1	
Практичні заняття	8	9
Теми практичних занять	Загальні основи фізичної терапії при ДЦП.	Особливості складання програми фізичної терапії при ДЦП
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1
Самост. роб, (бали)	3	
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 3 (25 балів)	
Підсум. контроль		

Модулі	ЗМ 4. Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку. (99 балів)					
Лекції	5					
Теми лекцій	Фізична терапія дітей з захворюваннями опорно-рухового апарату					
Лекції, відвід. (бали)	1					
Практичні заняття	10	11	12	13	14	15
Теми практичних занять	Застосування засобів фізичної терапії при порушеннях постави у дітей	Застосування засобів фізичної терапії при сколіозах у дітей	Фізична терапія при черепно-мозковій травмі у дітей	Програми фізичної терапії при черепно-мозковій травмі у дітей залежно від ступеня тяжкості	Фізична терапія при плоскостопості	Фізична терапія при рахіті
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1
Самост. роб, (бали)	7					
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 4 (25 балів)					
Підсум. контроль	Екзамен					

8. Рекомендовані джерела

Основні

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухин. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с..
2. Физическая реабилитация : Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. проф. С. Н. Попова. - Ростов н/Д: Феникс, 2005. - 608 с.
3. Лечебная физкультура и спортивная медицина: учебник для вузов / Епифанов В.А. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. - 568 с.
4. Лечебная физическая культура при заболеваниях в детском возрасте. / Под ред. С.М. Иванова. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1983. - 400 с.
5. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
6. Белозерова Л.М. Лечебная физическая культура в педиатрии. - Ростов-на-Дону, 2006. – 222 с.
7. Фонарёв М.И. Справочник по детской лечебной физкультуре. - М., 1983. – 360 с.
8. Кашин А. Д. Сколиоз и нарушение осанки: Лечебная физкультура в системе медицинской реабилитации / А. Д. Кашин. – Минск : НМЦентр, 2000. – 240 с.
9. Древинг Е.Ф. Травматология. Методика занятий ЛФК. - М. Медицина, 2002. – 224 с.
10. Белікова Н. О. Основи фізичної терапії в схемах і таблицях : [навч.-метод. посіб.] / Н. О. Белікова, Л. П. Сущенко. – К.: Козарі, 2009. – 74 с.
11. Воронін Д. М. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький : ХНУ, 2011. – 143 с.
12. Рейзман А.М., Багров Ф.И. Лечебная гимнастика и массаж при сколиозах. - М., 1997.

Додаткова

1. Бирюков А.А. Лечебный массаж / А.А. Бирюков. - К. : Олимпийская литература, 1995. – 200 с.

9. Додаткові ресурси

www.nice.org.uk,
www.medscape.com